

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy hónapra 100 K
 Negyedévre 280 K
 Ennél hosszabb időre előfizetést el nem fogadhatunk.

POLITIKAI NAPILAP

Feladta szerkesztő: L. LORÁNT JÓZSEF

Kiadó: HEGEDŰS ÉS SÁNDOR, irodalmi és nyomdai részvénytársaság

SZERKESZTŐSÉG: PIAC-UTCA 34. SZÁM
TELEFONSZÁM: 10-20

KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49. SZÁM
TELEFONSZÁM: 18

Sürgőny cím: Független Ujság Debreczen

Baltazár püspök hazaérkezett

A nap rekkenően süt az állomás épület előtt és bent a Perronon ezerszámra szoronganak a várakozók: az I. osztályú váróteremben fehérruhás virágescokros fiatal lányok sorfala; a közélet előkelőségei, a református társadalom vezetői, hölgyek és urak hatalmas csoportban préselődnek össze a tulzsfolt perronon, a déli hőség verítékcseppeket ragyogtat ki minden arcra s a várva-várt vonat — *késik, egyre késik*. Amióta csak jár ez a vonat, még a pár perces késése is ese mény számba ment, most *több mint egy óra késés után* siklik be esendően a Perron elé. Akármilyen okozta is a késést, bizonyos, hogy főleg a *Piac-utcai korzón várakozó sok ezer ember nagyrésze, mikor már déli 1 óra is elmúlt, hazatért és nem várta be a diadalmenetet, mely Debreczen püspökét hónapokig tartó távollét után végigkísérte a városban.*

Megsokszorozódásáról: szent, titkos, dicsőséges álmok, amelyeket *vezéri helyen és vezéri módon* épen az olyan, mi látomásokkal eltelt vezéri lelkek vannak hivatva valóra váltani, aminő lehet, aminő kell, *hogy legyen most mindenké számára a Főtisztelettségű: hadd olvadjanak össze ezek az álmok mind a szavamban a reményiségnek egyetlen hozsannájává: légy áldás, a nagy Isten hozott!*

Igen, kincsek hajója lettél, mert az Ur vezérelt; igen szívek öröme vagy, mert az Ur megáldott, igen, álmok szolgálja léssz, mert vele volt és vele lesz a te lelkeddel az Ur s az Ó Lelke suttogja ma a miénknek, hogy a te látomásaid felelni fognak a mi álmunkra...

Oh, mondhatná-e hát ma tenéked a közönségre egybevált parti sokaság többet és kevesebbet, mint ezt és uira ezt: *Légy áldott, légy üdvöz, légy áldás — Isten hozott!*

azoknak a javára, akikért utnak indult. De hogy felhasználhassa ugy, amint a néki adatott és vele született képességeken túl is nehéz fáradalmak és veszedelmek közt hozzájuk jutott, ahhoz szolgatársainak buzgó közreműködése szükséges.

Ezen az utján sokat veszített élete végéből, felőrölték erőit a fáradalmak De nyert rendíthetetlen hitében Istenhez, erőt egész világok lebirásához, hogy legyen erős Isten hívő szavára odaáldozni az életét is.

A békességnek és szeretetnek telt padstájba öltözött követ voltam. Leomlottak a választások és szavaim nyomán és kezem simítására békesség, szeretet, testvériség és az emberi nagy társadalom konszolidációjának, összetartozandóságának érzései és elhatározásai jadtak! Áh! Isten, hogy itthon is így legyen!

Unnepe áhitat szállta meg a lelkeket a püspök esendes hangon elmondott és mégis a szívek mélyére ható hatalmas beszéde alatt. Fáradalmait, szenvedéseit átérte mindenki szavai nyomán, tapasztalatai öregebbé tettek minden lelket igazságainak tiszta ragyogása hite megtisztította és fölemelte a hallgatók lelkét abba a ma-

gasságba, ahova csak Baltazár püspök szavainak szárnyán emelkedhetnek.

A diadalmenet

És elindult a vezér az állomás előtti térre, nyomában az éljenző, ünneplő lelkes ezrek tömege. A Petőfi-térre kilépő püspököt a kint várakozó utabb ezrek újabb éljenriadala fogadta. Előállnak a kocsi és elindult a menet. Elöl *Steinfeld* István négyes fogatán a püspök (a város nem küldte el az ötös fogatot és így a rendező-bizottság — igen helyesen — nem vette igénybe a püspök számára a városi fogatot), utána a püspök hitvese, a városi tanács, a két főgondnok és a kíséret hosszú, végeláthatatlan fogatsora. A Hunyadi-utcán és a Piac-utcan bár a vonat késése miatt csak félkettő után bontakozott ki a menet, a lelkes hangulatban várakozó közönség sűrű sorfala közt vonult el a ment a Nagytemplom felé, ahol a püspöki székház felé elkanvarodva, a kollégium előtt álltak meg a kocsi. A püspök családjával együtt hazatért lakásába, a menetben résztvevők pedig a kollégium oratóriumába vonultak.

Az oratóriumban

Már dél körül sokan foglaltak helyet maguknak az oratóriumban, mikor pedig a menet a vasutól megérkezett pár perc alatt zsúfolásig megtelt a nagy terem. A püspök számára a szöszéket tartották fent, ettől jobbra ült *Balogh* Istváné, a Templomegyesület társelnökje, az ünnepe szónok. A szöszék előtt virágokkal díszített állványon *Baltazár* püspök meliszobra, *Fürdy* Richárd szobrász sikerült alkotása. A szobor állványán kék-sárga szalag húzódik keresztben, rajta ez a felírás: *„A viszontlátás öröme — debreczeni kálvinisták templomegyesülete.*

Két óra volt már mikor zugó éljenzés közepett megérkezett esaládia kíséretében *Baltazár* püspök. A karzatán a *Városi Dalgyűlés* élénki a „Fel, fel, Istenhez fel!” kezdetű dalt, majd *felemelkedik az egész közönség és állva hallgatja meg Balogh* Istváné üdvözlő beszédét.

Ó bár térne vissza főtiszteletű arunkkal a jólét pusztuló intézményeinkbe; ó bár árasztaná nagy szíve mindnyájuk kiszikkadt lelkébe a szeretet melegét; ó, bár tanítaná meg önfeláldozásának örök mintaképi szolgáló példájával, hogy miképen kell gondolkodni és eszeledni Magyarországon minden hűséges gyermeknek.

Egyháznak iránti szeretetének egyik legnagyobb megnyilvánulása az a hatalmas egyháztársadalmi alkotás, amely az én személyem utján siet ezennel kifejezni végtelen örömét és törhetetlen ragaszkodását a visszatért vezér előtt. A Debreczeni Kálvinisták Templomegyesülete a visszatérés örömeire elkészítette Püspök urunk szobrát és az a felépítendő Kálvinházban kívánja elhelyeztetni, hogy emléket állítson hervadhatatlan örök érdemeinek.

Kérjük méltóságos Püspök urat, fogadja tőlünk szeretettel. Hála hazánk és egyháznak gondviselő Atyjának, hogy oltalmunkat, bizalmunkat reményiségünket lelki vezérünk szeretettel személyében visszahozta nekünk!

A szeretet és ragaszkodás riadó éljenez zúgott fel a szép beszéd után, majd fehérruhás leánya lépett elő és a papi özvegyek és árvák nevében pár keresetlen, meleg szó kíséretében szépesokrot nyújtott át a püspöknek. *Baltazár* püspök az üdvözlésekre így válaszolt:

Balog Istváné beszéde

Szeretett Főpásztorunk!

Messze világtájak felől lelket hűtő hírek érkeztek hozzánk arról a végzetlen tiszteletéről és szeretetről, mellyel püspök urunkat körülvették idegenben lakó véreink s a boldog szabad Amerika népe. De a szívünk ennek dacára is tele volt féltő aggodalommal, hogy viszontlátás-e valaha testi lelki épségben s nem ropán-é össze önként vállalt munkájának mérhetetlen súlya alatt?

Boldogtalan országunk gyászbaöltözött követének mondotta magát szeretett Főpásztorunk és valóban oka is volt rá, mert, a mi országunkról csak a lelkettségátó, szivettépő fájdalom hangján lehet szólni. Most azonban mégsem látjuk öltözeten a gyász komor színeit, nem látjuk arcán az emberfeletti küzdelmek nyomait, nem látjuk szemében a lemondó bubánat harmateseppeit, hanem csak sugárzó napsütését deris lelkének, mely együtt ujjong velünk a viszontlátás e rég várt boldog órájában.

A püspök köszönete

Amikor a halás köszönetnek válogatott szavai készülnek előtörni szívem mélyéről, ne méltóztassék nekem, az élet meglehetősen gyakorlott küzdőienek felróni azt, hogy most itt a szólásnak a helyén gyéngének mutatkozom. Elvégre az a nagy, fáradtságos és töredelmes ut, amely veszélyekkel is telve volt, ennek minden töredelme és fáradalma egész terhével lelkemre nehezül. Elvégre, mikor itt viszontlátom azokat a kedves arccokat, akik szeretetük derűjével odakint a távoli idegenben, rám-

Mert hiába volt a szokatlan és szokatlanul nagy késés, még így ezrek és ezrek diadalmenete kísérte *Baltazár* püspököt, a vasutnál így is sok ezer ember várakozott türelmesen az elkésztet vonatra. S mikor 1 óra után végre berobogott a vonat s az első kocsi aitiájában feltűnt *Baltazár* püspök hatalmas alakja, ezer és ezer aiatkört zendült fel az örömteljes viszontlátás holdog felkiáltása: *Eljen Baltazár! Eljen a püspök!* A vonatból leszálló püspököt gróf *Dezse* József egyházköri elnöki főgondnok és *Nagy* József miniszteri tanácsos a debreczeni egyház főgondnoka fogadja és az ünneplő, ujjongó sokaság sorfala közt az I. osztályú váróterembe kísérik.

A váróteremben a fehérruhás lányok sorfala közt *Révész* Imre lelkes karsú, fiatalos alakja. A püspök hozzá, átöleli és szeretettel megcsókolja szolgatársát. A bokráts leánykák közül előlép az egyik, meghatótt-ságtól remegő hangon mond pár szavas köszöntőt és gyönyörű krizantém esokrot ad át a püspöknek. A püspök átveszi a csokrot és újból *Révész* Imre felé fordul, aki hatalmas elokveneciával mond remekművi üdvözlő beszédet:

Révész Imre üdvözlőbeszéde

Szólok azok nevében — mondta az ifjú pap többek között — akik legelső sorban a hozott kincseknek örülnek: *özvegyek kömnye és árvák sóhaja*, halódó nemes intézmények, sorvadozó szent munkát és elepedt hű munkások lajkialtása hadd olvadjon össze szavamban a hála egyetlen kítőrése: légy áldott, a nagy Isten hozott!

Szólok aztán azok nevében akik legelsősorban a hazatért hajós kedves személyének örülnek: lelkes tisztelők, hű barátok, kipróbált munkások és fegyvertársak testvéri odaadása, családiás érzés hadd olvadjon össze szavamban e holdog viszontlátás egyetlen fölujongásává: légy üdvöz, a nagy isten hozott!

S végül hadd szóljak azoknak nevében is, akik bár egyáltalán nem a két előbbi örömtárgy kizárásával — legelsősorban annak a gazdagságnak örülnek, melyet Főtisztelettségűd nyilván nemcsak a maga, hanem mind nyájunk számára hozott haza. Álmok a magyar református keresztényiség megújodásáról, egyháznak belső megtisztulásának és fejlődésének megindulásáról, a magyar kálvinizmus nemzetnevelő és formáló erejének

És mindezeket felül magával hozta a tapasztalatok örösi gazdagságát. Ezeket hűséggel akarja felhasználni

zeptember 3.
 Onveg- és belin-szöv...
 Zongorát...
 Lakást...
 Zsófia művés...
 Szahmári...
 Műhely...
 Varrónó...
 Próbababa...
 Uh-sajt és...
 itky János...
 Társa...
 4. és 5-én...
 verés...
 EMÉNY...
 35. Király-u. 2...
 66. Telefon 466...
 T. BUDAPEST...
 R-T. Debreczen...
 fon: 909. szám...
 0. szám...

hézve a festvériellenség hazájában engem mindig biztattak és biztositottak afelől, hogy futásomat bevégezve, nemcsak harcomat megharcolva és límetet megtartva, ha visszatérek, ugyanaz a szeretet fogad majd, mely utamra áldással bocsátott el; — ha mindezekből a meghatottságnak olyan mértéke származik, amely megköti a szót, ezt méltóztassék egészen természetesen tartani.

En itt állok önök előtt egy rövid ideig tartó, de fáradságokban nagyon tömört szolgáltnak a bevégezése után és én úgy érzem, hogy habár semmit sem emelkedtem rangban és méltóságban világ szerint, azóta azt gondolom, hogy mégis emelkedtem, mert én az én mesteremtől, az Ur Jézus Krisztustól tanultam a méltóságnak a meghatározását; ő pedig azt mondja: Az közöttetek az első, aki legtöbbet szolgál. Ha nem mondhatom is magamról, hogy a legtöbbet szolgáltam, de hogy a legtöbbet szolgálni igyekeztem, azt nyugodt lelkiismerettel el merem mondani. Mikor távol voltam tőletek, minden testi és lelki erőmet a labavetésével küzdöttem, ami nekem adatott, hogy minél kevesebb legyen a könnyek száma, amikor hazajövök és minél több barázdát simuljon ki azokon a gondterhelt arcokon, amelyeket az özvegyek hoznak meghatottsággal melénk. Igyekeztem a legtöbbet szolgálni és azt hiszem, hogy szolgáltam is. És mikor a legtöbb szolgálattal a maga óriási méreteivel mint már hátam megett levő mult felmagasodik, valóban csodálom kell azt, hogy megbírta ezt egy gyöngye emberi erő. Nem is én bírtam ezt meg, hanem egy nagyobb, egy hatalmasabb, egy felségesebb erő: az Isten. És én habár embereknek akartam szolgálni, mégis Öneki szolgáltam, mert szeretettel szeretetnek szolgáltam. Ezért nem voltam abban a nagy, vásáros idegenben idegen, hanem egy pár nap múlva szerető és szeretett testvér, a kinek a szavát meghallották és megsírták és akinek a szavára jöttek az áldozatok, a dollárok.

En annyi dolgoztam, annyi küzdöttem, szolgáltam és szenvedtem ebben az életben, hogy ha az én élettemek most ezen a felséges pontján végeszakadna, én azt hiszem, hogy földi életemből egy tökéletes példának a képe lenne mindenki előtt. Ennek életében megcsinálták a szobornát. Engem az életben már eltemettek ott ahonnan most jövök. Amerikában, ahol az újságokból olvastam, hogy halálom után miként vélekednek felelem az emberek. És most úgy érzem, mikor erre a szoborra és ennek az elkészítőre, jó, nemcsak én engem szerető lelkekre gondolok mintha ez már az én bevészett életemnek s min kánuak egy szimbóluma, megkoszorúzás és megkoronázása lenne. Fogadják érte hálám és őszinte köszönetem.

Amíg méltó esernyőket építhetünk a Kálvin-háznak, addig e szobrot az én házam örök. Az a ház, amelyről mindenkor el merem és el merem mondani, hogyha fogvatkozások vannak is benne, mint minden emberi hállékban, egyben nincs benne fogvatkozás, amelyről elmerem mondani, hogy benne én és az én házam népe tiszteljük az Urat. Az ő áldása legyen mindnyámnak!

Halk, könnyektől fojtogatott hangon mondta el beszéde utolsó szavait a püspök, vele együtt könnyezett a hallgatóság is és ebben a meghatott hangulatban zengett alá a karzatról a dalára éneke: a Himmusz.

A felemelő szép ünnepség után a püspököt körülfojták hívei, becezték, simogatták s a püspöknek mindenkihez volt egy-egy nyájas, barátságos, szerető szava.

Vasárnap délután és hétfőn délelőtt a püspök az egyház vezető férjeival tanácskozott, hétfőn pedig zseléri birtokára utazott, hogy megkezdje a nagy ut után a jól megérdemelt pihenést.

Uri divat szabóság!!

Deutsch és Morgenstern
Piac-utca 9. sz. Szolid árak! :: Pontos kiszolgálás!

Legolcsóbb árak
FELDHEIM és WEISZ
posztókereskedésben
Piac-utca 73. sz.

A népszövetség megnyitó ülése

Geni, szept. 4. (Wolff.) Ma délelőtt negyed 12 órakor De Gáma Brazília képviselője, mint a népszövetség tanácsának elnöke, megnyitotta a harmadik népszövetségi ülést. Beszédében rámutatott arra a kiterjedt tevékenységre, amelyet a népszövetség ez év folyamán kifejtett. Az elnöki megnyitó után a meghatalmazások megvizsgálására 11 tagú bizottságot választottak.

Az elnöki beszédet, amelyet élénken helyeselték, nem követte a szokott lelkes ováció. Az ülés mindössze 20 percig tartott.

Görögország lemondott Kisázsiairól

A görög hadsereg megsemmisült

Páris, szept. 4. A Temps jelenti, hogy a görög kormány hivatalos kommunikéban közli, hogy Kisázsia kiürítésébe befenyugzik. A török offenzíva ereje kettévágta a görög hadsereget és azok a hadosztályok, amelyek az északi hadsereget alkották, egészen megsemmisültek. Megvert csapatrészek az erdőbe és a hegyek közé menekültek. Nem kisebb a déli csoport veresége a Dumplunarszakaszon. Ezek a görög haderők veszett futásban keresnek menekülést és a győztes török sereg folytatja az

üldözést. — Athénban — mint jelentik — minden percben számítanak a kormány lemondására. A félhivatalos Katinerion azt írja, hogy a helyzet válságos és lemondásra szólítja föl a kormányt.

London, szept. 4. Tegnap este távirat érkezett Athénból a görög kormánytól arról, hogy görög kormány tovább nem vállalhat felelősséget a kisázsiai nemzeti kisebbségekért. A táviratban a görög kormány felkérte a hatalmakat, kövessenek el mindent a sürgős fegyverszünet érdekében.

Deutsch Sámuel elítelte az uzsorabíróságot

A kereskedők száza a tárgyaláson

Vasárnap délelőtt tárgyalta dr. Visky Sándor elnöke alatt a debreceni törvényszék rögtönítélő uzsorabírósága Deutsch Sámuel füszerkereskedő árdragító pörét. Már reggel fél 9 órakor zsúfolásig megtelt a törvényszéki épület első emeleti folyosója kereskedőkkel. A kereskedők látható izgalommal tárgyalták Deutsch Sámuel esetét és rendkívüli érdeklődéssel várták a főtárgyalást, mert úgy találták, hogy a Deutsch sorsára akármelyikük kerülni lehet a mai viszonyok között.

Délelőtt 10 órakor foglalja el a helyét a bíróság. Kinyitják a kistanács-termet, amely zsúfolásig megtelik. Az összes debreceni füszerkereskedők megjelentek a tárgyaláson. A vádlottak padját körülvevő, máskor üres tersedg szempillantás alatt megtelik hallgatósággal, egy hogy amikor Deutsch Sámuelt egy szölgá felkíséri az ügyészségről, ahol éjjel őrizték, alig lehet észrevenni a környező tömegtől.

Síri esendben nyitja meg a tárgyalást dr. Visky Sándor elnök. A vádat dr. Gergies Károly főügyész-helyettes képviseli, a védelmet dr. Magyar Simon ügyvéd, az OMKE helyi csoportjának ügyésze látja el. A tárgyalás elején az elnök bejelenti, hogy az uzsora-bíróságba delegálható ülnök nem volt előkeríthető s így helyére Dancs Gyula törvényszéki bírót hívták be. Ezután a főügyész-helyettes teszi meg vádirányát. Vádat emel Deutsch Sámuel ellen árdragító visszaélés vétsége címén, mert a nála tartott razzia alkalmával lefoglalt kakaó kilóját 350 koronás beszerzési ár mellett 1100 koronáért árusította, valamint, mert a készletében levő magyar cukrot méltányos hasznát meghaladó áron árusította.

A vádlott ezután elmondja, hogy 44 éves, füszerkereskedő, egy ízben árdragító kihágásért 7000 korona pénzbírságra volt ítélve. Deutsch Sámuel ezután az elnök kérdéseire elmondja, hogy a rendőrség által lefoglalt cukorból 180 kilónyt a cukorinség idején kiárusított napi áron. A kakaóra vonatkozólag előadja, hogy májusban vette Budapesten 350 koronáért kilóját. A füszerkereskedők hivatalos lapja augusztus 25-től 850 koronában állapította meg a kakaó kilójának nagybani árát. Debrecenben a füszerkereskedők ehhez hozzáadták a költségeiket és 25 százalék hasznót, és így 1100 koronáért árusították valamennyien a kakaó kilóját.

— Egyedüli meentségem — fejezi be védekezését — hogy 30 éves kereskedői multom alatt úgy itthon, mint a külföldön azt tapasztaltam, hogy a kereskedők napi áron árulnak.

Ezután dr. Magyar Simon védő bemutat egy szoru baton érkezett budapesti akánlatot, melyben a kakaó nagybani ára (ab Budapest 850 korona. Bemutatja a kereskedők szaklapját, amely a kakaó 850 koronás irányárát is tartalmazta, végül kéri a Kontsek Géza, Félégyházy János és a Meinel-cég ügyvezetőjének a kihallgatását, amint a bíróság elrendel.

tann vallja, hogy 1000 koronáért árusította a kakaó kilóját, azonban mikor értesült arról, hogy kollégáinál razzia volt, leszállította az arakat. A városban 1100 koronáért árusították a kakaó kilóját.

Kontsek Géza szerint 1100 koronáért árusították a kakaót, ő 1000 koronáért adta.

A Meinel-cég ügyvezetőjének lényegtelen vallomása után ráternek a vad- és védbeszédekre.

Gergies Károly főügyész-helyettes hosszasán vitatja a kereskedők álláspontját, amely szerint a jövőre figyelemmel, a napi beszerzési árhoz kalkulálnak. A kereskedőknek szerte a veszteséget is vállalnia kell, nemcsak a nyereséget és az nincs előírva, hogy raktára egyforma állapotban legyen állandóan. (E kijelentés zajos derültséget váltott ki, mire az elnök figyelmezteti a hallgatóságot, hogy legyenek csendben, mert különben a termet kiürittetni.) Az ügyész súlyos büntetést kér.

Általános figyelem között emelkedik szólásra dr. Magyar Simon védő. Beszéde elején hibáztatja az árvizsgáló-razzákat, mert ezek elhibázott arányban próbálják lenyomni az arakat. Amíg a buza és tengeri szent és sérthetetlen a drágaság nem fog alább hagyni. Kijelenti, hogy amilyen állapotban védencét vádlottak padjára ültették, az összes debreceni kereskedőket is ide lehetne hozni. Kéri védenze felmentését.

Tömört terem és zsúfoló folyosó előtt fél 1 órakor hirdeti ki az ítéletet az elnök. Az uzsorabíróság bűnösnek mondta ki Deutsch Sámuelt az 1920. évi 15. tc. I. §-a szerint minősülő árdragító visszaélés vétségében és ezért 3 havi fogházra és 20,000 korona pénzbírságra, politikai jogainak egy évig tartó felfüggesztésére ítéli. Elrendeli a bíróság, hogy az ítéletet, ha jogerőre emelkedik az ítélt saját költségén egyik helyi lapban tartozik közzétenni. Az ítélet indokolásában kimondja, hogy az irányár nem hatósági ár, tehát az ítélt azzal, hogy a 350 koronás kakaót 1100 koronáért árusította, a méltányos hasznót túllépte. A kereskedő köteles az irányáron alul eladni árúját, ha a beszerzési árón felüli méltányos hasznót nem éri el az irányárát. Enyhítő körülménynek tudta be a bíróság a vádlott beismerését és azt, hogy kereskedő társai befolyásolták az ármezgállapítást.

Az ügyész az ítéletet tudomásulvette, míg a védő semmisségi panaszt jelentett be. Deutsch Sámuel a tárgyalás után szabadon bocsátották, a míg az ügye a Kurián el nem dől.

A kereskedők izgatottan hagyták el a törvényszéki épületet. Elkaptunk egy-egy hangfoszlányt beszélgetéseikből: Ószibarack, kakaó...!

Csizmanadrág

és télikabátszövetek legolcsóbban

Feldheim Dezsőnél,
Piac-utca 67. szám alatt.

A devizaközpont hivatalos árfolyam lapja

1922. szeptember 4.

Valuták:

	Vétel	Eladás
Napoleon	8000.—	—
fontsterling	9450.—	9750.—
dollár	2090.—	2140.—
francia frank	167.—	170.—
márka	1.55	1.70
lira	93.—	96.—
osztrák korona	0.250	0.260
lei	17.—	17.5
szokol	71.—	73.—
svájci frank	405.—	415.—
dinár	21.6	22.—
lengyel márka	0.27	0.29
hollandi florint	880.—	845.—

Devizák:

Amsterdam	830.—	845.—
London	9450.—	9750.—
Berlin	1.55	1.75
Olaszország	93.—	96.—
Páris	167.—	170.—
Prága	71.—	73.—
Svájc	405.—	415.—
Bécs	0.250	0.260
Szofia	12.10	12.40
Zágráb	5.45	5.55
Newyork	2100.—	2150.—
Varsó	27.—	29.—

Legszebb kalapok FRANK EDENÉL.

Ítélet a lefoglalt valuták ügyében

Hirt adott a „Debreceni Független Újság” arról, hogy a debreceni államrendőrség tiltott valutakereskedelm miatt több debreceni bankbizományos ellen eljárást indított. Minden ellentétes állítás ellenében megállapítjuk, hogy első értesülésünk helyes volt, mert 14,500 leit mint büntetést lefoglalt a rendőrség és a valutakereskedőket ma délelőttre a rendőrség kihágási osztályára dr. Vass János rendőrkapitány elé idézték.

Buray Sándor, Simon György és Stéghmüller Árpád ma délelőtt megjelentek dr. Vass János hivatali szobájában, ahol rövid tárgyalás után kihirdette előttük a rendőrkapitány az ítéletet.

Buray Sándort, mert a tiltó rendelkezés dacára 14500 leit vásárolt és azt Simon Györgynek kölcsön adta, kétrendbeli kihágásért 20 napi elzárást helyettesítő 4000 korona fő- és 2000 korona mellékbüntetésre; Simon Györgyöt, mert a tiltó rendelkezés dacára 14500 leit kölcsön vett és ezt Stéghmüller Árpádnál elzárásosította — 30 napi elzárást helyettesítő 6000 korona fő- és 400 korona mellékbüntetésre; Stéghmüller Árpádot pedig, mert az idegen pénzt kölcsönvette 10 napi elzárást helyettesítő 2000 korona fő- és 2000 korona mellékbüntetésre ítélte dr. Vass rendőrkapitány.

A lefoglalt 14500 leit elkobzását elrendelte a rendőrség és mint államvagyon a devizaközponthoz utalja át. Az ítéletek meghozatalánál a rendőrkapitány enyhítő körülményként figyelembe vette, hogy az elítéltek a 14,500 leit lefoglalása folytán nagy anyagi hátrányt szenvedtek és azt is, hogy nem igazolódott be, hogy a tiltott cselekményt nyereszkesedési vágyból követték el.

Az elítéltek felelősek. Úgykét másodfokon a kerületi főkapitányság bírálja el.

Saját készítésű
fehérneműek
készen és mérték szerint
Herman és Friedman
PIAC-UTCA 10. SZÁM.
Bikával szemben.

Kalap, nyakkendő,
fehérnemű legolcsóbb bevásárlási forrás
Werner Sándor
uridivat üzletében Debreczen,
Ferencz József-ut 72. sz. alatt

A budapesti tőzsde

Zürichi zárlat: 0.24

Budapest, szeptember 4.

Értéktőzsde. Az irányzat a múlt heti ingadozás után határozottan meg szilárdult...

Bankok: Angol-Magyar bank 880-980, Hazai 840-810, Hermes 570-5...

Malmok: Borsod-Miskolci 13200-12850, Concordia 10600-950, Gizella 8000-7600...

Bányák és téglagyárak: Beocsini 31000-500, Kohó 30000-35000, Dra-sche 25500-4000...

Nyomdák: Athenaeum 7500-8100, Révai 2800-750.

Vasművek és gépgyárak: Kőburg 9500-8700, Ganz-Dan. 615-600000, Ganz-vill. 83500-81000...

Különléte vállalatok: Papír 6000-5750, Baróti 1900-2050, Lámpa 12900-3400...

Faipari vállalatok: Hazai fa 7700-500, Lignum (hitelfia) 6200-6000...

Közlekedési vállalatok: Adria 35000-6000, Atantika 4600-700, Kézuti 5550-300...

Az utótőzsdén a hangulat bizakodó és barátságos volt, az irányzat változatlanul szilárd...

Zürichi devizák

Zürich, szept. 4. (Zárlat) Berlin 36, Holland 20520, Newyork 526, London 2350...

Terménytőzsde

A terménytőzsdén a tőzsdeidő első felében egyáltalán nem volt üzlet. Ugy a vevők mint az eladók tartózkodtak az üzletkötéstől...

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 7250-350, egyéb 7200-250, 79 kilós úszavidéki 7350-400...

Az őszi idényre már gyapju öltöny és télikabát szövetek

nagy választékban Feldheim Dezsónél Piac-utca 67. sz.

Az állam állapítsa meg az irányárakat

A debreczeni kereskedők viharos értekezlete

Deutsch Sámuel pörének vasárnap délutáni tárgyalása után a 4-500 főnyi kereskedő a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermébe ülésezett...

A főtökár javaslatára az értekezlet elhatározta, hogy a kereskedelemügyi miniszterhez távirati felterjesztést intéz, melyben az árak kalkulálása tekintetében ma fennálló bizonytalanság megszüntetését kéri...

Ezután a jelenlevők tanácsot kértek arra nézve, hogy a mai értekezlet után hogy árusítsanak. Nagy többséggel talákozott az egyik felszólaló indítványa...

HIREK

A kormányzó gyászja. Nagybányai Horthy Gyula életének 53-ik éve ben Liszacsalkán elhunyt. A nagybányai Horthy, a Páoczy Horvát és Indányi Besz családok gyászolják.

Dr. Zempléni V. Gyula nőorvos rendelkezést utólag megkezdte. Piac-utca 16. Debutan 3-5-ig.

Az országos inszpekció. Mint Budapesti jelentik, az inszpekciós mozgalom céljára gróf Wenckheim Frigyesné és gróf Amágyi Denes 1-1 millió, Weisz Fülöp és báró Ullmann Adolt 500-500,000, dr. Szily Ferenc és Balázs Ernő 5-5000 korona adománnyal járultak.

Ma, kedden délután 3 órakor árvérzés a „Remény”-vagyontörésben. Piac-utca 85.

Kutba ugrott. Vasárnap hajnalban a Csokonai-utca 12. számú ház lakói az udvar nyitott kútjában találták meg a háztulajdonos, Nagy Mária hulláját.

Megégett kis fiú. Halálos kimeneteli szerencsétlenség történt tegnap az egyik halápi tanyán. Vass Sándor 3 éves fiúcska a konyhában levő dobkályhán esőves tengerit főzött.

Ocska és új tankönyvek az előirt legújabb kiadásokban, ugyszintén mindenféle író- és rajzszerek kaphatók Aczél Henrik modern antiquáriumban.

Tartós és modern cégtáblákat készít szolid árakban Buray Imre címestő, Darabos-utca 43. sz.

Allandó étezők (abonansok) felvételnek Albert Belvárosi Éttermében. Kifutó, házias, magyar konyha. Köztisztviselőknek árengedmény.

Varrógépeket, írógépeket, National-kasszát, orvosi műszereket, kerékpárokat szakszerűen javítanak Molnár Testvérek, Egyház-tér 2. sz., telefon 7-27, a Nagytemplomnál.

árakat, zárja be valamennyi kereskedő a boltját!

— Bezárjuk! — Nem tesszük ki magunkat börtönnek!

— Nekünk nem szabad sztrájkolni? — méltatlankodnak a kereskedők.

A vihar percekig tart. Zűrzavaros hangok kiabálnak, vitatkoznak a kereskedők és percekbe telik, míg a rend ismét helyreáll. A kamara ügyésze intéz ezután a jelenlevőkhez egy-egy utbaigazító szót.

Mint értesülünk, a kereskedelmi és iparkamara nagy érdeklődéssel várt gyűlést vasárnap délután 10 óráról a kamara elnöksége a kereskedők kérésére kedden délután 4 óra után tartotta el.

A kereskedők és iparosok életvágó, fontos kérdéseinek megvitatása miatt kivánatos, hogy úgy a kereskedők, mint az iparosok (eltesz számban jelenjenek meg a gyűlésen.

Tankönyvek Csáthynál kaphatók.

Sodrony ágybetétet, békebeli legjobb minőségűt készít Neumann, Petertia-utca 19. sz.

Frank Ernő rovidáru nagyraktára, Csapo-utca 11. sz.

4 középiskolát végzett fiút tanulónak felvevő Hegedus és Sandor irodalmi és nyomdai rt. könyvkereskedése.

Kalapok, sapkák, uri divatárak, legszebb választék Frank Imrénél, Piac-utca 43. sz.

Harisnyákat, kötött blousokata legolcsóbban készít Benyats harisnyagyára, Uzet: Piac-utca 18. sz.

Aranyért, ezüstért és legmagasabb árú díszes, Weisz Mihály és Társa, ékszerészek, Puspoki-palota.

Tűkőgyártás, üvegesizolás, kifakatok tűkőzése. Sipkovics üveg műipari vállalata, Sziv-utca 15. Telefon 356.

Aranyért, briliánsért, platínáért legmagasabb napi árat fizetek. Központi ékszerház, Piac-utca 50. sz.

Divatos öltönyöket jutányosan készít Sztepanov János, a Soós és Társai volt cégtárg. Tisztviselőknek árengedmény. Darabos-u. 44.

Tankönyvek, az összes iskolák részére a legújabb kiadásban, valamint iskolai füzetek, író- és rajzszerek, iskolatáskák, kőzök, stb. a legnagyobb választékban kaphatók Hegedus és Sandor irodalmi és nyomdai rt. könyvkereskedésében, Piac-utca 34.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda hírei:

Ma este Herczeg Ferenc remekműve: „Bizánc” kerül ismét előadásra Halassy, Erdődy, Rubinyi, Rólkó József, László Gyula, Homonnay és Szigeti felleptével.

A Csokonai Színház 10-12 éves lány szereplőket keres a „Hollandi menyecske” operettjátékához. Jelentkezni délelőtt Gömör főrendező urnál.

Mohár Ferenc „Testőr”-je Gombaszögi Fridával, Rátkával, „Farsangi mámor” Petrovicsal, Lenkeffy Leával egyszerre ma utoljára a Vígsházmozgóban.

Édzett szíves és Prairiek leánya, két amerikai sláger ma utoljára az Apollóban.

Felöltő- és kosztümkelmék

ruhászövetek, selymek, kötött kabátok, blousok, delinek, voalok szolid árban beszerezhetők

Friedmann Ignác és fiai női divataruházban, Piac-utca 65., Turul cipőüzlettel szemben

SPORT

Észak-Kelet 2:0 (1:0). Kelet csapata ismét vereséget szenvedett a szomszéd északi kerülettel — megérdemelten. A keleti csapatnak csupán a védelme volt kielégítő.

DTE atléták sikerei Diósgyőrött. Szép sikert aratott a DTE 5 atlétája és Hadházy (Move DSE) tegnap Diósgyőrött. A veterán súlydobó Kirchoffer 12.79 méterrel új kerületi rekordot állított fel.

Elsősúlyú bajnokság. Két bairuki mérkőzés volt tegnap Debrecenben. A DMTK csapata 4:0 arányban győzött a Ny. Törökcsés csapata felett.

Bakos István

vaskereskedése Csapó-u. 88.

GYŐZÖDJÖN MEG!

Brilliansért, aranyért a legmagasabb árú díszes.

GRITSCH ékszerkereskedő

Verbőcei-u. 2. sz. (Iparkamara)

Bélyegzőgyár

és vésőintézet

PAULO I.

Telefon: 13-65

Aranyért, ezüstért,

brillians ékszeresért a legmagasabb budapesti napi árat fizetek

POLLÁK ékszerész

Piac-utca 79. sz.

Dollárt,

Leit, arany és ezüst érmeiket a leg-Sokolt jobban vált be:

RACANDER bankiroda

Hunyadi-u. 12. Telefon 754.

Kóser juh-sajt és uradalmi kóser tej

kapható Grünbaum Pál, Erzsébet-ut 22. Telefon 13-42. Ugyanott mindenféle fűszerárú legolcsóbban.

Napsugár vagyonmentő árverésekre mindennemű tárgy állandóan beadható délelőttönként 9-2 óra között Piac-u. 10. I. alatt. Telefon 10-10. Első őszi árverés: szeptember 18 án kezdődik. Árverések havonta.

„KÜRTI” CIPÓKRÉM
elsősorban békebeli minőségben ismét kapható minden jobb üzletben. Magyarországi egyed-
áruság **FLEISCHER MÓR.**
Központi Iroda Debrecen, Hatvan-u. 38.

Posztó- és gyapjuszövet üzle-
tomben megérkeztek a friss

őszi és téli árak

Nagyválasztékban téli kabát szövetek
fiúk és leányok részére olcsó árban

DOMÁN „Arany-Bika” bér-
ház, József k. her-
ceg-utca 3. sz., a gőzfürdő mellett.
Kilátó fiú vagy leány felvétetik.

Száraz tűzifa

eladás Ötmalom-utca 9.
(Kigyó-utca mellett.) Iroda
Simonffy-utca 29. szám.

Kun József késműves
Széchenyi-u. 1.

Rudvas, fekete és horga-
nyozott vaslemez
szerszámok. Vö-
rös-, sárgaréz és
horganylemez, fehérbádóg, vörösrézhuval
csapágyfém, forrasztóó és ólom állan-
dóan raktáron. Ocskavasát, fémét, fém-
selakot és fémhamut legmagasabb napi
áron veszünk **Weissenberg**
és cserélünk.
Szepességi-utca 39. Telefon 634.

Vizvezeték,

fürdőszobaberendezési, —
csatornázási és klosetbe-
rendezési munkákat szak-
szerűen a napi áron vál-
lalok, valamint új fürdő-
kádak, kályhák, mosdók,
viztartály 1000 és 1500
itr. és szivattyúk raktáron

Máthéi János Debrecen,
Csapó-utca 24. Telefon 321.

GÖTSCH

bank es ingatlan
forgalmi irodája
Debrecen, Piac-
utca 38. I. em.
Telefon 7-95 szám.

DOLLÁR,

lei, sokal és
más idegen
pénzek,
Értékpapírok, ingatlanok
vétele és eladása.
Tőzsdei megbízások.

**Elkészültek az őszi divat glace-, anti-
lop- és szarvasbőrkeztük**

Schön Sándor keztyű-, kötszer- és or-
vosi műszertárában
Debrecen, Piac-utca 14 sz., Csapó-utca sarok.

Figyelem! Háziasszonyok!! Fontos!!

Fűszernagykereskedésünk detail osztályát kibővítettük, nagy súlyt
akarunk helyezni a kicsinybeni előrusításra is. Árunkat nagy tömegben vá-
sároljuk, ezáltal módunkban van kitűnő minőségű árut szolid árak mellett
kiszolgáltatni. Egy próba vásárlással meggyőződést szerezhet pontos ki-
szolgálás és szolid áruinkról. Havi bevásárlási könyvecskéket is adunk.

Gyémánt Géza és Társa fűszernagykereskedők

Debrecen, Piac-utca 58.
Állandó dus raktár: kenyér- és ka-
lácslisztek, kávé, tea, mindenfajta ita-
lok, csokoládék, cukorkákban stb.
Telefon 13-07. Telefon 13-07.

Uri- és polgár asszonyok öröme!

Van szerencsém tisztelt hölgyevőim szíves tudomására hozni, hogy
gyapjufonalak a legszebb színekben, gyöngycsatt és jett-
különlegességek, file motívok és csipkék, szalagok, övök
és övrészek a legdivatosabb kivitelben megérkeztek!

Szilágyi Lajos, Széchenyi-u. 1.

Mielőtt bevásárol

kartont, vásznat, kanavaszt, zephirt,
divat fejkendőt, férfi- és női ruha-
szövetet és fehérneműt, női és
gyermek kötényeket, rövid árut és
női, férfi- és gyermek harisnyákat,

fontos érdeke,

hogy felkeresse az újonnan berendezett **KÖVÉRÉS RÓTH**
női divatruházat, Csapó-utca 37. (Burgondia sarok)
Tisztviselők és nyugdíjasok kedvezményben részesülnek!

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szóig 20 korona, minden további szó
2 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szóig 30 korona, minden további szó
3 korona — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÉTELE

Veszek
fehérneműket, selyme-
ket, paplanokat, garnitu-
rákat, szőnyegeket, bu-
tort. Kaiser. Piac-u. 7.

Aranyat,
hamislogakat,
brilliánsokat
a legmagasabb
napi árban veszek
Schiffmann
ékszerész, Piac-u. 67
Frohner-szálloda.
épület.

UJ
és használt bútorok vé-
tele és eladása Ötmalom-
utca 9., Kigyó-utca mel-
lett.

Használt
varrógépet és kerék-
párokat magas áron ve-
szünk. — Rosenberg és
Hammer műszerészek.

Vételre
keres paradicsomot,
almát, szilvát magva-
vált, bírsalmát, —
uborkát kisebb és na-
gyobb mennyiségben Ki-
rály István kereskedő,
konzervgyára részére. —
Debrecen, Dégenfeld-tér
11. Telefon 286.

Cihndert,
jó állapotban levőt, bár-
milyen számot — meg-
veszek — Frank Imre,
Piac 43.

ELADÁS

20% olcsóbban
mint bárhol! **Háló,**
ebédlők, uri szobák, —
konyhaberendezések, —
plüsch diványok, hen-
cserek, műasztalok ál-
tal stilszerűen elkészítve,
kizárólag — **Lelkovits**
butoráruházában besze-
rezhetők, Simonffy-utca
6. sz. — Cégre, címre
nyelni!

3 db vasrolló
teljes jó állapotban —
eladó. Péterfia-u. 18.

Háló,
ebédlők, diványok leg-
olcsóbban beszerezhetők
Piac-utca 83., az udvarban

Háló,
ebédlők, konyhaber-
endezések keményta és
mindenféle modern bu-
torokban nagy választék,
a legolcsóbban be-
szerezhetők. — Mene-
kültrenek és tisztviselők-
nek árendémény ki-
zárólag Hausner Si-
monffy-utca 2/c. bérházi
butorüzletében.

Használt
horoshordók eladók.
Varga-utca 34.

Bőrtalp
férfi és női cipőre ol-
csón beszerezhető. —
Arany János-utca 15. sz.,
Csapó-utcáról elköltöz-
tem.

Bőr-
divány, vaságy, éjjeli
szekrény, konyha, sifon,
gyerekkocsi — olcsón
eladó. Szent Anna 44

Paplanvarrodámban
minden szakmabeli mun-
kát készítek szépen, ju-
tányosan. Kész áruk ál-
landóan raktáron. Deb-
reczeni, Kossuth-utca 11.

Száraz tűzifa

felaprítva és
hasáb állapotban,
— hazaszállítva
megrendelhető. —
Cserép és téglá
nagyban és
kicsinyben.
Cementlapok.

**Fabehozatali és Ke-
reskedelmi R.-T.**
telepén
Pesti-u. 2. sz.
Telefon: 13-95.
Homokkerti (Gázgyár
és Közraktár közötti)
telepen
Telefon 13-96

Háló,
ebédlők és többféle bu-
torok legolcsóbban be-
szerezhetők Piac 37. —
(Kistemplombazár) Feny-
vesnél.

Tűzifa
felaprítva, hasáiban és
ölenként legolcsóbb napi
árban beszerezhető Unio
tűzifatelep részvénytár-
saságnál, Isnotály-telep
1. Telefon 779.

Zsidó
ünnepi imakönyvek, ta-
leszok izléses, valódi haj-
ból, felelősséggel készült
parókkák kaphatók Mos-
kovitz Adolf, Piac 56.

KERESLET

Aranyat,
ezüstöt, brilliánsat, zá-
logcédniát vesz legma-
gasabb napi áron Steiner
Mihály, Hatvan-utca 2.
szám, I. emelet.

Zongora-
hangolást, javítást, —
hosszu zongorák rövidít-
ését elvállalja Liska,
Bethlen 27.

Selyem
harisnyák sarkalását, —
talpalását, fejelését is el-
fogadja a Paszomány-
gyár, Piac 32.

Gärtner
zongorahangoló
Széchenyi-utca 15.

Kifutó
fiúk jó fizetéssel felvé-
tetnek. Csillag, Bádogos-
utca 1.

Pénztárnoknő
irodai teendőkhöz jár-
tas jó írással felvétetik.
Csillag, Bádogos-u. 1.

Társat
keresek lakatos műhely-
hez, szakképzett egyent
némi tőkével. — Cím a
kiadóhivatalban.

**Fűszerkereskedő-
segéd és tanuló** felvéte-
lik Weisz Mártonnál,
Deák Ferenc-utca.

Pénztárhoz
megbízható leány jelent-
kezzen azonnali belé-
pésre. Hegedűs áruház
Debrecen, Piac-u. 47.

Könyvelő
felvétetik, ki a német le-
velezésben perfect, 2-3
órai napi munka. Aján-
latok e laphoz „Köny-
velő” jeligére.

Iskolai
tanévre teljes ellátásra
elfogad orth. izr. uri csa-
lád két uri leányt Zon-
gora használat. Cím a
kiadóhivatalban.

Írógépek

kellékek, irodai cikkek
gépleírások
nyomatványok
legolcsóbban
izr. **Árdó Miklósné**
írógép cégnél
Simonffy-u. 2a II.
Telefon: 13-53.

Üzlethelyiség
modern kicakattal át-
adó. Cím a kiadóban.

Irodahelyiség
kapualatti bejárattal, —
vasrollóval átadó. Cím a
kiadóban.

Butorozott
szoba ellátással együtt
kiadó. Miklós-utca 55.

Egy
iskolás fiút teljes el-
látásra vállal Czeizler
tanító, Bethlen-utca 21.

VEGYES

Intelligens
zsidó család teljes ellá-
tásra elfogad első, vagy
második középiskolai
figyermeket, csakis in-
telligens családból, lehe-
tőleg természetbeni fi-
zetésért. Értekezni dél-
előtt 11-től 1 óráig. Cím
a kiadóhivatalban.

Főtéri
üzlethelyiséggel társul-
nék szakemberrel. Aján-
latokat — „Bármilyen
szakma” jeligére.

Lakást
és korrepetálást adok
gimnázista zsidó diákok-
nak természetbeniért. —
Cím a kiadóban.

Szathmári
asztalos — mindenféle
asztalos munkákra olcsó
áránlattal szolgál. Rá-
kóczi 11.

Villanymotorokat
veszek, eladok, cserélek,
javítok, újra tekeréselek
és beállítok. Földvári
Debreceni Első Elektro-
technikai Gyár, Széche-
nyi-utca 55. Telefon 168.

Rőtösárut kereskedőknek

olcsón elad
Teichmann Béla
kézműáru nagykeres-
kedő Debrecen, Piac-
utca 83. szám.

Teljes
ellátásra szép szobával
elfogad uri család kö-
zép- vagy főiskolai hall-
gatókat. Cím a kiadó-
hivatalban.

Izr.
uri család középiskolai
tanulót, fiút vagy leányt
teljes ellátásra elfogad.
Cím a kiadóban.

Zóla műorás!!
Bármilyen komplikált
órákjavítását jutányosan,
gyorsan és pontosan —
készítem. Hatvan-utca
35., II. em.

Csinos
butorozott szoba két sze-
mélyre kiadó. Hajó-u.
16., 5 ajtó.